

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ
НЕСРЕЋА У САОБРАЋАЈУ

Немањина 11
11000 Београд

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О УДЕСИМА И ОЗБИЉНИМ НЕЗГОДАМА
У ВАЗДУШНОМ САОБРАЋАЈУ ЗА
2022. ГОДИНУ

Сагласност:

Функција	Име, Презиме и Потпис	Број и датум
Помоћник главног истражитеља Центра - Главни истражитељ за ваздушни саобраћај	 29 SEP 2023 (Бранимир Подовац)	РЕПУБЛИКА СРБИЈА ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ НЕСРЕЋА У САОБРАЋАЈУ Број: 343-00-006/2023-01-07-01 БЕОГРАД
Главни истражитељ - директор Центра	 10 OCT 2023 (Небојша Петровић)	М. П.

САДРЖАЈ:

	Стр.
1. Удеси и озбиљне незгоде – сажетак за 2022. г.	4.
2. Упоредни приказ удеса и озбиљних незгода у периоду 2012-2022. г.	5.
3. Кратак преглед удеса и озбиљних незгода за 2022. г. који су се десили на територији Републике Србије	8.

1. УДЕСИ И ОЗБИЉНЕ НЕЗГОДЕ – САЖЕТАК ЗА 2022. Г.

Центар за истраживање несрећа у саобраћају Републике Србије (даље – Центар), односно Сектор за истраживање несрећа у ваздушном саобраћају (Сектор), током 2022. године покренуо је истражни поступак два удеса цивилних ваздухоплова који су се догодили на територији Републике Србије (видети у делу 3.):

Р. Бр.	Ваздухоплов	Рег. ознака	Врста	Општина/Град локације	Датум 2022. г.	Последице	
						Погинули	Повређени
1.	Piper PA-38-112	YU-DPV	Удес	Град Суботица	24. 09.	-	2
2.	Zodiac CH 601UL	YU-A066	Удес	Аеродром „Раван“, град Чачак	04. 02.	-	-

Извештаји у вези наведених удеса и озбиљних незгода за 2022. годину објављени су на интернет презентацији Центра на интернет адреси:

<http://www.cins.gov.rs/nesrece-u-vazdusnom-saobracaju.php>

Сектор је путем овлашћеног представника учествовао у 3 истражна поступка озбиљних незгода или удеса ваздухоплова које су покренули надлежни органи за истраживање удеса и озбиљних незгода ваздухоплова других држава:

Р. Бр.	Ваздухоплов	Рег. ознака	Врста	Локација	Датум 2022. г.	Последице	
						Погинули	Повређени
1.	Boeing 737-Max8	A6-FML	Незгода*	Аеродром Н. Тесла, г. Београд	18. 02.	-	-
2.	An-12BK	UR-CIC	Удес	Р. Грчка г. Кавала	16. 07.	8	-
3.	ATR 72-600	YU-ALY	Озбиљна незгода	Р. Мађарска г. Будимпешта	23. 09.	-	-

* - надлежни орган за истраживање несрећа ваздухоплова је покренуо истражни поступак незгода са истим или сличним узроком, а који су се догодили код истог оператора.

2. УПОРЕДНИ ПРИКАЗ УДЕСА И ОЗБИЉНИХ НЕЗГОДА У ПЕРИОДУ 2012-2022. Г.

У десетогодишњем периоду од 2012. до 2022. године, укључујући и обе године, на територији Републике Србије дошло је до 53 удеса и озбиљних незгода ваздухоплова, од којих 37 удеса и 16 озбиљних незгода. У овим удесима и озбиљним незгодама, 21 лице је изгубило живот, док је 8 лица повређено.

У графикаону 1. дат је приказ укупног броја удеса и озбиљних незгода, са прегледом укупног броја погинулих и повређених лица током датог периода по годинама.

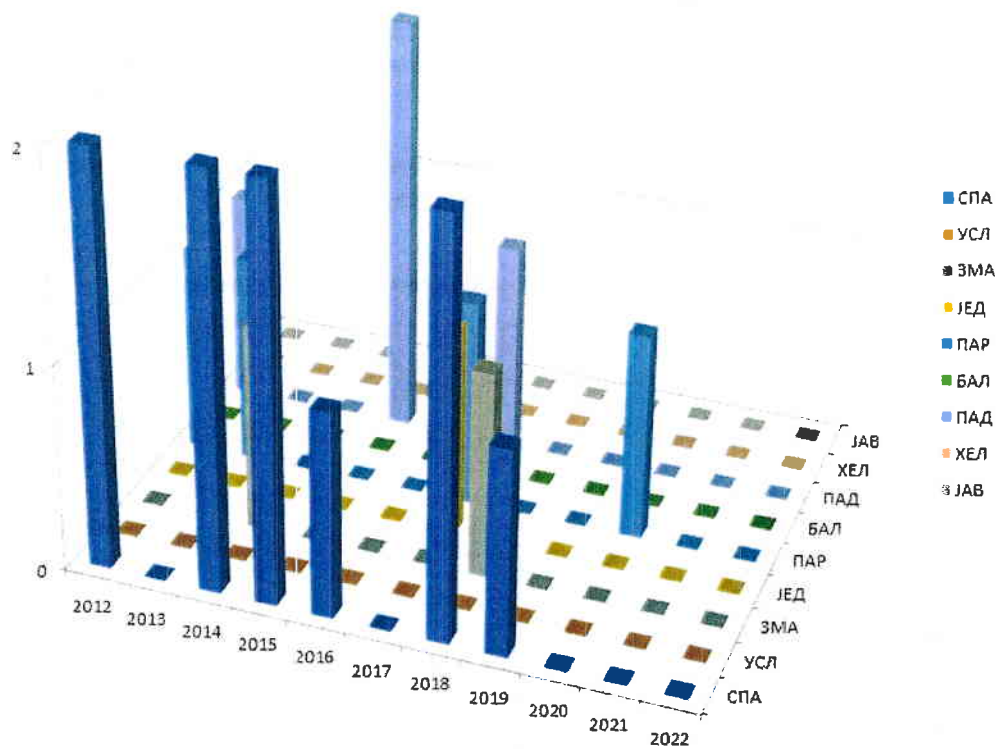

Графикон 1.

У 2022. години, Центар је покренуо истражни поступак два удеса који су се догодила, а у којима није било погинулих лица, док су два лица повређена.

У Графикону 2. дат је преглед броја погинулих лица по категоријама за дати период од 2012 до 2022 године: спортско и аматерско летење авионом (општа авијација укључујући и обуку, СПА), услуге из ваздуха (УСЛ), змајеви (ЗМА), једрилице (ЈЕД), параглајдери (ПАР), балони (БАЛ), падобрани (ПАД), хеликоптери (општа авијација укључујући обуку, ХЕЛ) и јавни авио превоз (ЈАВ).

БРОЈ ПОГИНУЛИХ ПО КАТЕГОРИЈАМА

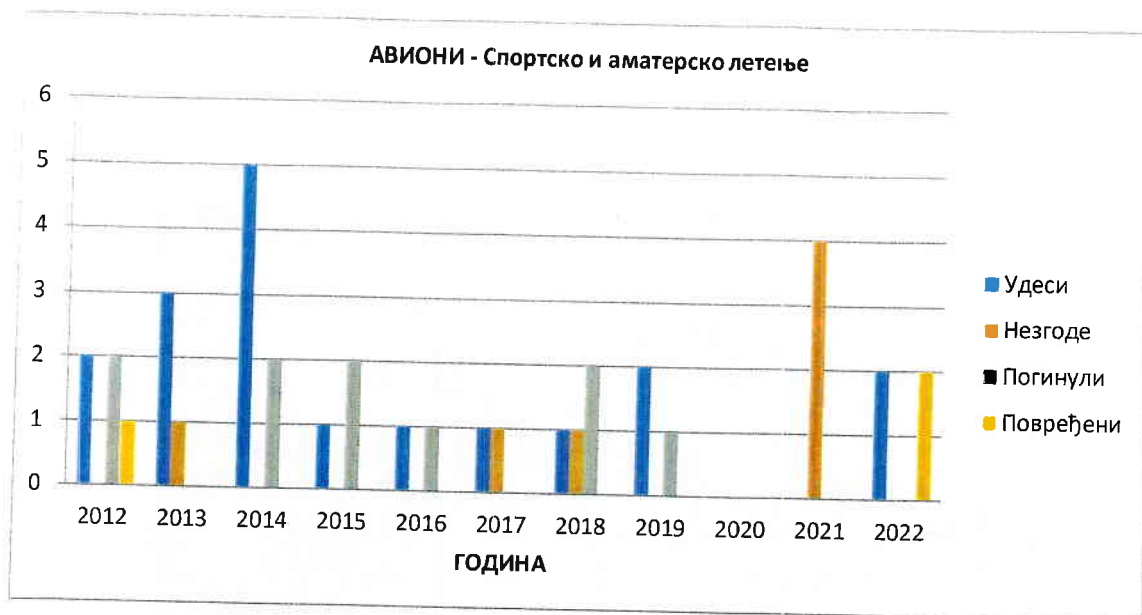

Графикон 2.

Обзиром на податке дате у Графиконима 1. и 2., у наставку је дат графикон који се односи на специфичну категорију у којој је током 2022. године дошло до удеса или озбиљне незгоде ваздухоплова.

У категоријама у којима није дошло до удеса или озбиљне незгоде, исте неће бити посебно разматране.

У графikonу 3. су дати подаци који се односе на категорију управљања авионима за спортско и аматерско летење у којој је у 2022. години дошло до два удеса, три чему није било погинулих, а повређена су два лица.

Графикон 3.

3. КРАТАК ПРЕГЛЕД УДЕСА И ОЗБИЉНИХ НЕЗГОДА ЗА 2022. Г.
КОЈИ СУ СЕ ДЕСИЛИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

I. Удес авиона Piper PA-38-112

Авион :	Piper PA-38-112
Регистарска ознака:	YU-DPV
Власник:	Физичко лице
Корисник:	АК „Иван Сарић“
Место удеса:	близина аеродрома „Биково“, град Суботица
Датум удеса:	24. 09. 2022. године
Време удеса:	18:00 (ЛВ)
Погинули и повређени:	Два лица су лакше повређена
Оштећења:	Установљена су тежа оштећења тачкова главног стајног трапа, доњег дела трупа, оба крака елисе и оба крила
Кратак опис:	<p>Дана 24. септембра 2022. године око 18.00 часова по локалном времену, у непосредној близини аеродрома „Биково“, на територији града Суботице, дошло је до удеса авиона типа Piper PA-38-112, регистарске ознаке YU-DPV.</p> <p>Наведеног дана, након извршене припреме за планиранолетење и спроведене провере авиона, при чему нису установљени било какви недостаци, пилот је кренуо у извршење планираних летачких операција. У авиону је поред пилота био присутан и пилот-путник који је имао улогу лица задуженог за безбедност. Пилот је прво у зони аеродрома направио пет школских кругова у трајању од једног сата са авионом Piper PA-38-112 регистарске ознаке YU-DPV (податак унет у књижицу летења пилота). Лет је протекао без било каквих проблема. Након завршетка летења са авионом Piper пилот је, заједно са пилотом-путником, прешао да лети</p>

		<p>другим авионом, произвођача Cessna C172 регистарске ознаке YU-DSI са којим је летео 35 минута (податак унет у књижицу летења пилота). По окончању летења авионом Cessna пилот се вратио на летење авионом Piper рег. ознаке YU-DPV. Као и у претходним летовима, поред пилота у авиону је био присутан и пилот-путник који је имао улогу особе задужене за безбедност, а по процени аероклуба, обзиром на сате налета и искуство, при чему се овога пута радило о другом лицу у односу на прва два лета. Обзиром да је пилот већ летео истог дана на предметном авиону, а да га у међувремену нико није користио, одлучио је да настави са операцијама без извршеног претполетног прегледа авиона, сем провере инструмената по листи провере. Након стартовања мотора из трећег пута, при чему је посада користила прајмер, авион је извршио полетање без проблема. Након лета по плану, односно до језера Палић, града Суботице и извршена три школска круга у зони аеродрома, приликом вежбе додира точкова авиона са полетно-слетном стазом (ПСС) аеродрома и продужетком у полетање и нови школски круг, а на око 300ft изнад тла, мотор је почео да прекида са радом. Пилот-путник је преузео управљање авионом, те је покушао да стабилизује рад мотора, а потом након његовог гашења и да га стартује. Пошто није успео, пилот-путник је одлучио да изврши ванаердоромско, односно причудно слетање на обрадиву површину у правцу лета (нешто удесно). Авион је ударио о тло (обрадиву површину) већом брзином пропадања и након 45-50 метара од места удара се зауставио. Након што су обезбедили авион (искључили магнете, струју и друге системе), пилот и пилот-путник су самостално напустили авион, док су им прегледом надлежне медицинске службе установљене лакше телесне повреде. Том приликом авион је претрпео тежа оштећења.</p>
Узроци удеса:	Непосредни узрок	Престанак рада мотора услед недостатка горива.
	Посредни узроци	Неадекватно управљање са ручицом за избор резервоара у употреби, односно коришћење резервоара који није имао довољно горива за извршење планираног лета. Поступање посаде супротно одредбама РОН како током нормалних операција, тако и током ванредних ситуација.
Безбедносне препоруке:		<p>01/2022 – 01: Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије</p> <p>Спровести проверу оспособљености пилота и пилота-путника који су управљали авионом за предметни тип авиона у складу са важећим Правилником о дозволама, центрима за обуку и здравственој способности летачког особља.</p> <p>01/2022 – 02: Аероклуб ``Иван Сарић``, Суботица</p> <p>А) Спровести летење у складу са одредбама РОН за предметни тип авиона и спровести освежење знања за пилоте који нису летели на предметном типу авиона дужи временски период (посебно поступке у ванредним ситуацијама);</p> <p>Б) Спровести редовну проверу, одржавање и сервисирање показивача нивоа горива у резервоарима.</p>

II. Удес авиона типа Zodiac CH 601UL

Авион:	Zodiac CH 601 UL
Регистарска ознака:	YU-A066
Власник:	физичко лице
Корисник:	физичко лице
Место удеса:	аеродром „Раван“, г. Чачак
Датум удеса:	04. 02. 2022. г.
Време удеса:	15:28ч (LT)
Погинули и повређени:	Нема
Оштећења:	Авион је претрпео знатна оштећења: елисе, предњег дела авиона (посебно капотажа мотора), предње ноге стајног трапа, горњег дела трупа авиона, носеће греде крила и вертикалног стабилизатора.
Кратак опис:	Дана 04. 02. 2022. године, у складу са поднетим планом лета у оквиру којег је требао да лети школске кругове у зони аеродрома „Раван“, град Чачак, пилот је извршио претполетну проверу авиона при чему није уочио било какве проблеме на авиону. Након контактирања надлежне контроле летења на аеродрому „Лађевци“, град Краљево, пилот је кренуо у извршење летачких операција –извођење школских кругова, при чему се након достизања прописане висине поново јавио контроли летења. Полетање и три школска круга, пилот је извршио без било каквих проблема. Након четвртог школског круга, пилот је приликом слетања на праг 12 полетно-слетне стазе (ПСС) аеродрома „Раван“ спустио авион 15-20m пре ивице асфалтне ПСС, а на меку обрадиву површину припремљену за пролећну сетву. Авион је брзо изгубио брзину при чему је дошло до подизања задњег дела авиона након чега се авион полако

		<p>преврнуо на кров и зауставио на 5-6m од ПСС. Пилот је остао присебан, искључио је довод горива и остале системе у авиону, те је самостално напустио авион. Приликом овог удеса према сопственој изјави пилот није задобио повреде. Након удеса, пилот је позвао неколико познаника који су му помогли да окрене авион на тачкове и да га превезе у хангар на аеродрому. У хангару аеродрома, пилот је самостално приступио поправци авиона, при чему удес није пријавио надлежним органима.</p>
Узроци удеса:	Непосредни узрок	<p>Превртање авиона услед потонућа носне ноге стајног трапа авиона у меко тло испред ПСС приликом слетања на ванаеродромску површину у наставку аеродрома.</p>
	Посредни узрок	<p>Неадекватна процена пилота о положају авиона у односу на ПСС, односно нижу висину авиона приликом прилаза и слетања у односу на тло.</p>
Безбедносне препоруке:		<p>02/2022 - 1: Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Спровести ванредну гроверу знања пилота из ваздухопловних прописа. б) Извршити надзор над поступком поправке авиона, како би исти био поправљен ускладу са прописима. в) Спровести надзор над техничком документацијом авиона. г) Спровести ванредну проверу над аеродромом „Раван“, град Чачак, у циљу утврђивања чињеничног стања коришћења ПСС у односу на податке објављене у VFR AIP.

